

Ordkista, del 1.

Oversikt

Kunsten å lære

TEMA
4

OVERSIKT OVER TEMA 4

MÅL:	Utforske lytting frå ulike kilder, trekke bokstavlyder sammen til ord, oppdage og skrive egne lydord og andre ord, og gjennom dette få egen motivasjon til skriving. Bli kjent med spørsmålsstilling og intervjueteknikk, bruke hukommelse og fokus i refleksjon.
SAMMENDRAG:	Klassen får en «ordkiste» i gull, som de i løpet av tema 4 og 5 skal fylle med gull-ord. Disse ordene skal de finne som lydfangere og gjennom ordjakt både innendørs og utendørs (tema 4), og de skal deretter jobbe med historiefortelling basert på ordene de har samlet (tema 5).

GENERELL VEILEDNING TIL TEMA 4: Målet er å gi elevene egen motivasjon til skriving. La derfor elevene få tid til å selv omsette lydene og ordene de ser og hører til bokstaver. Bistå dersom noen står fast, men gi rom til egen utforskning. Rettskriving og hvordan bokstavene formes øves på en annen gang. Her er fokuset på motivasjon og mestring, og korrigerende av skrivingen kan ødelegge dette. Prøv å la barna finne ut av stavemåten så godt det lar seg gjøre. Hjelp heller til med å fremheve bokstavlyder, enn å gi svaret.

TEMA 4	DAG 1	DAG 2	LÆRERSTYRT DAG 3-4	DAG 5	DAG 6
Sammendrag av innhold	Gruppen oppdager gullkista, øver på å lytte. Begynner omsetting fra lyd til bokstaver i fellesskap, individuelt og i gruppe. Innsamling av de første ordene til ordkista. Valg av reisemål dag 2. Intervju-refleksjon og håndtrykk i sirkel.	Tur til avtalt reisemål for å fange lyder utendørs, til ordkista. Evt. ekstraoppdrag: Samle ting som lager lyd. Fortsette omsetting fra lyd til bokstaver i fellesskap, individuelt og i gruppe. Intervju-refleksjon og håndtrykk i sirkel.	Bør: Få overført ord fra dag 2 over på gullpapir og legge dem i gullkista. Oppvarming: Magiske ører – gruppeversjon Refleksjon: Intervju-refleksjon og håndtrykk i sirkel. Se ellers ideer til opplegg.	Gå og stopp -detektivversjon der elevene går i rommet med ulike gange og detektivbevegelser. De blir detektiver, får utdelt utstyr, går på detektivordjakt og samler ord. Intervju-refleksjon som detektiver og håndtrykk-avansering i sirkel.	Gå og stopp - detektivversjon der elevene går i rommet, med videre arbeid med detektivbevegelser. Overfører gårtdagens innsamlede ord på gullpapir og legger dem i kista. Øver på å lyve i løgnaktig sirkel. Intervju-refleksjon som detektiver og håndtrykk-avansering i sirkel.
Rom	Åpent rom, to ulike rom til gruppearbeid med/uten pulter.	Åpent rom + avtalt turmål	Åpent rom, rom til gruppearbeid med/uten pulter.	Åpent rom + flere rom på skolen elevene ikke vanligvis har tilgang til	Åpent rom, klasserom
Materiell	- Gullkista - Minihøytaler koblet til lyd fra telefon. - Tavle/smartboard og skriveredskap - A3-ark (ett til hver gruppe a 3 elever) - Fargestifter/-blyanter - blyanter - musikkspiller i hvert rom - lydklipp (ulike i hvert rom): f.eks - gullark - tusj som skriver godt på gullarkene - Ett ark for hvert alternative reisemål for dag 2 - runde klistermerker (ett til hver)	- Gullkista - Tavle/smartboard og skriveredskap - Journalistblokk (kalles lydfangerbok) og blyant til hver elev (med på tur) - Tøyposer til ekstraoppdrag	- Gullkista - Post-it-lapper (3 til hver elev) - Blyanter til hver elev - Poser (1 til hver gruppe) med ting som lager lyd - Bind for øynene (til hver elev) - gullark - tusj som skriver godt på gullarkene - Sakser	- Lydfangerbøker (journalistblokker) til hver elev - Forstørrelsesglass til hver elev - Penner/blyanter til hver elev	- Gullkista - Lydfangerbøker - Blyanter/penner - gullpapir - tusjer som skriver godt på gullpapiret - Sakser
Forberedelser i forkant	Finne lyder til å ha i kista. Sikre at høytaler og tf. snakker sammen. - Finne lydklipp til hvert rom: f.eks ukjente musikktyper, samtaler på fremmede språk, lyder fra under vann, fyrverkeri, kontorstøy, fabrikklyder - Identifisere alternative reisemål for dag 2. Forslag: Butikk/ marked, gård, skog, buss-/togstasjon, stor vei, elva/havet, kirke, byggeplass. Skrive dem opp/tegne: Ett reisemål på hvert ark. - Vurdér om gruppa skal deles og besøke ulike steder. - Evt. gjøre klart til seremonien, dersom det ønskes ekstra ting.	Planlegg turen til reisemålet, prøvegå ruta (ved behov), ordne evt. billetter til offentlig transport.	- Klargjøre poser med ting som lager lyd til oppvarmingen. - Evt. klippe gullark opp i remser; en til hvert ord.	Finne rom der elevene ikke er kjent, omkring på skolen. Forslag: Skolekjøkken, lærerrom, lager på loft/kjeller, sløydsal.	Evt. klippe opp gullark i strimler (eller elevene kan gjøre det selv)

Ordkista, del 1

TEMA 4: OVERORDNET FAGLIG FORANKRING OG KOMPETANSEMÅL

Kunsten å lære

TEMA
4

A) TVERRFAGLIG TEMA:

FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING

Forstå individet som ein del av ulike fellesskap. Innsikt i korleis relasjonar og tilhøyrslar blir påverka av samhandling med andre.

Utvikle evne til å uttrykke seg gjennom spill, sang, andre vokale uttrykk og dans. Kunstneriske uttrykk gir mulighet til å forstå både eget og andres følelsesliv bedre, og dette legger grunnlag for god psykisk helse.

Utvikle elevenes muntlige og skriftlige retoriske ferdigheter, slik at de kan gi uttrykk for egne tanker og meninger og delta i samfunns- og demokratiske prosesser. Gjennom kritisk arbeid med tekster og ytringer over elevene opp evnen til kritisk tenkning og lærer seg å håndtere meningsbrytninger gjennom refleksjon, dialog og diskusjon. Utvikle elevenes evne til å uttrykke seg skriftlig og muntlig. Dette gir elevene grunnlag for å kunne gi uttrykk for egne følelser, tanker og erfaringer, noe som er viktig for å håndtere relasjoner og delta i et sosialt fellesskap.

Gi verktøy til å kunne bygge og styrke relasjoner.

Fremme god psykisk helse gjennom aktivitet og utforskning av ideer, følelser og meninger i dialog med andre.

DEMOKRATI OG MEDBORGERSKAP

Utvikle kunnskap og ferdigheter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar.

Utvikle kunnskap om og innsikt i demokratiske prinsipp.

Tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meningsbryting og vise aktivt medborgarskap.

Gi forståelse av hvordan elevene kan ta i bruk kunstneriske ytringsformer og estetiske uttrykk i demokratiske prosesser.

Fremje evne til samspel i aktivitetar og refleksjon over kva eiga deltaking og eigen innsats inneber for samspel og læring. Få kunnskap om og forståing av demokratiske verdiar og spelereglar gjennom medverknad og medansvar i deltaking og samarbeid. Gje rom for å øve opp kritisk tenkning og lære å handtere meningsbrytingar og respektere usemje.

Få øvelse i å innta ulike perspektiver, og være åpen for andres synspunkter.

Deltakelse i samfunnet og demokratiske prosesser forutsetter at den enkelte kan samhandle med andre.

Kunstneriske uttrykksformer gir rom for å ytre seg om samfunnet man lever i.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Få naturopplevingar med vekt på trygg og berekraftig ferdsel.

Bidra til å bevisstgjøre elevene og ruste dem til å handle og påvirke samfunnet gjennom språket.

B) KOMPETANSEMÅL

SAMFUNNSFAG, E. 2. OG 4. TRINN:

- Reflektere over kvifor menneske har ulike meiningar og tek ulike val
- Utforske og gje døme på korleis barn kan påverke avgjerder og samarbeide om demokratiske prosessar
- Lytte til andre si meining og samarbeide med andre om å finne konstruktive løysingar (4. trinn)

MUSIKK, E. 2. OG 7. TRINN:

- Utforske og eksperimentere med puls, rytme, tempo, dynamikk og form i dans, med stemmen og i spill
- Lytte, eksperimentere og skape nye uttrykk med kropp, stemme og presentere resultatet (7. trinn)

Kunst og håndverk, e. 2. trinn:

- Utforske ulike visuelle uttrykk og bygge vidare på andres ideer i eget skapende arbeid

KRLE, E. 4. TRINN:

- samarbeide med andre i filosofisk samtale
- sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer

NATURFAG, E. 2 TRINN:

- Undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne og andres erfaringer.
- Presentere funnene sine og beskrive hvordan eleven har kommet fram til dem
- utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon
- Utforske et naturområde i nærmiljøet
- Oppleve naturen til ulike årstider

MATEMATIKK E. 2. TRINN:

- Lage og følgje reglar og trinnvise instruksjonar i lek og spel

KROPPSØVING E. 2 TRINN:

- Utforske eigen kroppsleg bevegelse i lek og anna aktivitet åleine og saman med andre.
- Leike og vera med saman med andre i aktivitet i varierte bevegelsesmiljø
- Forstå og praktisere enkle reglar for samspel i ulike bevegelsesaktivitetar
- Utforske naturen i nærmiljøet med varierte aktivitetar til ulike årstider
- Forstå og praktisere turreglar og bruke klede etter ver og forhold i naturen
- Øve på trygg ferdsel i trafikken

NORSK E. 2. OG 4. TRINN:

- Utforske, formidle og uttrykkje tekst gjennom samtale, lek, song, teikning, skrivning, bevegelse eller andre kreative uttrykk (2./4. trinn)
- Leke med rim og rytme, og lytte ut språklyder og stavelser i ord
- Trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skrivning
- Lese med samanheng og forståelse på papir, og bruke enkle strategier for leseforståelse
- Beskrive og fortelle muntlig og skriftlig
- Skrive tekster for hånd (og på tastatur)
- Lytte, ta ordet etter tur, begrunne meiningar, gje respons til andre i samtaler
- Utforske og samtale om oppbyggingen av og betydningen til ord og uttrykk
- Utforske eget talespråk og samtale om forskjeller og likheter mellom talespråk og skriftspråk
- Beskrive, fortelje og argumentere muntlig og skriftlig og bruke språket på kreative måter (e. 4. trinn)
- Holde muntlige presentasjoner (e. 4. trinn)

DRAMA OG RYTMISK E. 2. OG 4. TRINN:

- Utforske ulike teateruttrykk gjennom lek og dramatisering
- Beskrive opplevelser gjennom språk og bevegelse
- Leke med og presentere rytmeuttrykk i ulike tempo
- Improvisere ulike former for bevegelse til ulike rytmer og aktiviteter (4. trinn)
- Utforske og beskrive noen dramatiske grunnelementer (4. trinn)

Ordkista, del 1.

Dag 1

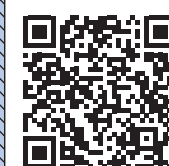
TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

TRIGGER FØR OPPVARMING: OPPDAGE ORDKISTA

Dette skal skje:	Gruppen oppdager gullkista og teksten på tavla, og fabulerer rundt hva det kan være.
Du trenger:	• Gullkista • Minihøytaler koblet til lyd fra telefon.
Forbered i forkant:	Finne lyder til å ha i kista. Sikre at høytaler og tlf. snakker sammen.
Forbered i rommet:	Rydder rommet. Sette ut kista. Koble opp lyd, lavt volum, gjemt oppi kista. Skrive på tavla: "MÅL: Å fylle ordkista med lyder og ord fra livene våre, og lage historier av dem."
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, med en gullkiste og tekst på tavla.

VEILEDNING:

1. Barna kommer inn i rommet, ser kista, leser på tavla på egen hånd.
2. Forberede uka: Samle gruppa i sirkel. Vis til målet på tavla, spør og forklar. Hva er ordkista? Hva står det her? Hva betyr det? Alle ser på kista, deretter lukke øynene: Hvordan har kista kommet hit? Anerkjenn svarene, fortell at du har tatt den med fordi den er viktig for arbeidet vi skal gjøre de neste ukene.
3. Elevene i grupper på 3-4: Snakke sammen om hva kista er til, bli enige om minst en viktig ting den er til. Hør svar fra gruppene.
4. Spør om dere skal åpne kista. Lytt til lydene som kommer ut.
5. Fortell: Vi skal fylle kista med lyder og ord vi har funnet selv, lære oss å bruke disse lydene, sette dem sammen til ord og historier på nye og spennende måter. Men for å få til det må vi lære oss å bli lydfangere, ord-detektiver, løgnere og til slutt historiefortellere! Men vi må ta en ting av gangen, vi må først lære oss å bli lydfangere! Ørene våre er magiske, de hører mye mer enn du kanskje får med deg.

OPPVARMING: MAGISKE ØRER

Dette skal skje:	Ligge på gulvet og øve på å lytte. Begynne omsetting fra lyd til bokstaver i fellesskap.
Du trenger:	• Tavle/smartboard og skriveredskap
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Elevene ligger på gulvet, med avstand mellom seg og lukkede øyne: Be elevene åpne de magiske ørene sine, og høre etter hva klarer å fange av lyder med ørene. Først: Hør spesielt godt etter hva slags lyder du hører som er fra utenfor rommet vi er i. La det bli stille en liten stund.
2. Be elevene prøve å fange lyder fra inni kroppen. La det bli stille en liten stund.
3. Be elevene åpne øynene og sette seg rolig opp. Hvor mange hørte lyder fra utenfor rommet? Fra inni kroppen? Spør om noen vil beskrive en lyd de hørte. Hvordan hørtes den ut? Kan du gjenskape den/herme etter den? La et par-tre elever få beskrive og gjenskape lydene etter beste evne.
4. Be alle gjenskape en lyd de hørte med stemmen. Husk at lydene vi hørte var ganske lave. Juster volum opp-ned etter behov.
5. Velg en elev med en tydelig lyd: Spør om den eleven kan si lyden for alle. Resten av gruppa lytter. Felles spørsmål: Hvilke bokstaver kan man bruke til å fange den lyden? Klassen hjelper hverandre. Skriv ned bokstavforslagene på tavle/smartboard.
6. Gjenta punkt 5.
7. Overgang til hovedaktivitet: Nå er vi klare til å fange de første lydene til ordkista vår!

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervjue hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom. Kan også gjøres utendørs.

VEILEDNING:

1. Hva er et intervju? La elevene forklare og komme med eksempler. Bli enige om hva et intervju er, og oppfordre elevene til å «spille ut» intervju-situasjonen når de gjennomfører oppgaven.
2. I par: Den ene i paret skal intervju den andre: Stille to spørsmål fra dagen i dag, deretter bytte. Viktig å huske egne svar. Forslag til spørsmål (bruk gjerne elevenes forslag): Hvordan gikk valget, synes du? Hvilken lyd fra i dag likte du best? Hvorfor det?
3. I ring: Alle holder hender. Be tilfeldige elever om å fortelle hva de svarte da de ble intervjuet. En voksen sender et håndtrykk rundt i ringen. Når håndtrykket kommer tilbake avsluttes økta med en takk til alle for innsatsen i dag.

Ordkista, del 1.

Dag 1

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

HOVEDAKTIVITET: LYDFANGERE INNENDØRS

Dette skal skje:	A. I flere rom spilles ulike lydspor. Elevene lytter og omsette lyder til bokstaver, i grupper. De enes om felles lyd-ord, og overfører disse til gullpapir. B. Samling: ordene leses høyt, og gullark legges høytidelig i kista. C. Avstemming om valg av reisemål dag 2. D. Felles refleksjon i intervju-stil: Om valget og om lyd.		
Du trenger:	• Gullkista • A3-ark (ett til hver gruppe a 3 elever) • Fargestifter/-blyanter	• blyanter • musikkspiller og lydklipp i hvert rom • gullark	• tusj som skriver godt på gullarkene • 1 ark for hvert alternative reisemål dag 2 • runde klistremerker (ett til hver)
Forbered i forkant:	• Finne lydklipp med 3-5 minutters varighet til hvert rom: f.eks ukjente musikktyper, samtaler på fremmede språk, lyder fra under vann, fyrverkeri, kontorstøy, fabrikklyder • Klippe opp gullark i passe størrelse		• Identifisere alternative reisemål for dag 2. Skrive dem opp/tegne: Ett reisemål på hvert ark. • Evt. gjøre klart til seremonien, dersom det ønskes ekstra ting.
Forbered i rommet:	• Sette klart musikkspiller i hvert rom • Legge klart ark, farger, blyanter. Gullark og tusj i hvert rom		• Sette klar gullkista (og evt. seremoni-ting) i fellesrom.
Slik ser rommet ut:	To-tre ulike rom til gruppearbeid med/uten pulter.		

VEILEDNING:

Oppsett: Fordelt på 2-3 rom; grupper på 3-4 pers får hver sin plass i rommet, utdelt ark, blyanter og farger. Gruppen sitter rundt arket sitt. På hvert rom settes et lydklipp på, som elevene skal lytte til. Det bør være ulike lydklipp på hvert av rommene.

1. Forklar, før lydklipp settes på, at de i gruppa skal lytte til lydene de får høre, og fange/skrive ned på det felles arket de bokstavene de synes passer til lydene. De kan skrive mens de lytter. Etterpå skal lydene de fanger legges i kista. Minn om at dersom de ikke vet hvordan lydene kan fanges med bokstaver, gjør ikke det noe. De prøver, og de kan be om hjelp - det er den eneste måten å bli bedre lydfangere på. Variasjon: Legge til at de kan fylle arket med stemning rundt og i bokstavene, stemning som passer med lyden: Skarpe, runde, myke, glatte, knudrete, boblete, lys, mørk osv.
2. Sett på lydspor (3-5 minutter langt).
3. Gi gruppene, ved behov, tid til å gjøre seg ferdige etter lydsporet er ferdig.
4. I gruppene: Fortell hverandre om lydene dere hørte og bokstavene dere synes passet. Har dere mange like bokstaver/lyder? Les for hverandre. Hvordan høres det ut?
5. I gruppene: Bli enige om ett (eller flere) nytt lyd-ord sammen, fra det dere skrev. Skriv ordet/ordene dere blir enige om på baksiden av arket.
6. Høytidelig overrekkelse: Hver gruppe får ett gullark pr. ord og tusj, og skriver ned sitt/sine felles ord. (Hvis tid, se forslag under)
7. Samle gruppene fra alle rom: Seremoni: Alle fra samme rom kommer opp til kista med ordene sine. Hver gruppe sier lyd-ordene sine høyt, og viser stemningsarket sitt. Gruppene får deretter legge sine gull-ark høytidelig ned i gullkista. Deretter går gruppene fra andre rom opp på samme vis. (Hvis tid, se forslag under)
8. Forberede morgendagen: I morgen skal vi ut og fange lyder utenfor skolen. Dere kan være med og bestemme hvor vi skal gå. Henge opp 3-5 forslag. Elevene får hver sitt runde klistremerke, som de setter på reisemålet de ønsker seg. Velg flertallets valg.
9. Felles refleksjon om valg + lyd (i intervju-format som overgang til refleksjon): Hvorfor stemte vi på den vi stemte på? Var valget rettferdig? Hvorfor/hvorfor ikke? Hva må til for å være en god lydfanger? Hva er lyd? Hva Hvordan oppfatter vi lyd?

DERSOM DET ER TID:

Punkt 6. Øve på å si ordet/ordene sammen. Hvordan høres det ut? Legg til stemning (se punkt 3). Evt.: Dele lydene med de andre på rommet.

Punkt 7. Gruppene fra andre rom kan gjette: Spør om stemning (se punkt 3), og la dem gjette hva slags lyder.

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA

4

OPPVARMING: MAGISKE ØRER

Dette skal skje:	Ligge på gulvet og øve på å lytte. Begynne omsetting fra lyd til bokstaver i fellesskap.
Du trenger:	• Tavle/smartboard og skriveredskap
Forbered i forkant:	Finne lyder til å ha i kista. Sikre at høyttaler og tlf. snakker sammen.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Elevene ligger på gulvet, med avstand mellom seg og lukkede øyne: Be elevene åpne de magiske ørene sine, og høre etter hva klarer å fange av lyder med ørene. Først: Hør spesielt godt etter hva slags lyder du hører som er fra inni dette rommet. La det bli stille en liten stund.
2. Velg ett annet sted de skal lytte fra; enten fra naborom, fra utendørs, høre etter trafikklyder/naturlyder eller lyder av andre klasser på skolen (noe annet enn dag 1).
3. Be elevene åpne øynene og sette seg rolig opp. Hva slags lyder hørte dere? Spør om noen vil beskrive en lyd de hørte. Hvordan hørtes den ut? Kan du gjenskape den/herme etter den? La et par-tre elever få beskrive og gjenskape lydene etter beste evne.
4. Be alle gjenskape en lyd de hørte med stemmen. Husk at lydene vi hørte var ganske lave. Juster volum opp-ned etter behov.
5. Velg en elev med en tydelig lyd: Spør om den eleven kan si lyden for alle. Resten av gruppa lytter. Felles spørsmål: Hvilke bokstaver kan man bruke til å fange den lyden? Klassen hjelper hverandre. Skriv ned bokstavforslagene på tavle/smartboard.
6. Gjenta punkt 5.
7. Overgang til hovedaktivitet: Nå har vi varmet opp ørene, og er klare til å gå ut for å fange nye lyder til ordkista vår!

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervju hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Hva er et intervju? Repeter fra dagen før. Oppfordre elevene til å «spille ut» intervju-situasjonen når de gjennomfører oppgaven.
2. I par: Den ene i paret skal intervju den andre: Stille to spørsmål fra dagen i dag, deretter bytte. Viktig å huske svarene til partneren. Forslag til spørsmål (bruk gjerne elevenes forslag): Hvilken lyd fra i dag gjorde deg mest glad? Hvilken lyd irriterer deg/plaget deg? Hvilken lyd gjorde deg mest trist? Hvorfor?
3. I ring: Alle holder hender. Be tilfeldige elever om å fortelle hva partneren svarte (velge andre enn dagen før). En voksen sender tre håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta.

TIPS: TIL Å FÅ EN ROLIG, BEHAGELIG ATMOSFÆRE I SISTE DEL AV REFLEKSJON

Knappenåla: Når sirkelen er etablert, be alle åpne de magiske ørene og lytte sammen, og slipp en knappenål i gulvet. Når alle hører den falle (krever ro) går man over til å høre svar fra intervjuene.

Hviskende instruktør: Snakke veldig lavt, nesten hviskende i sirkelen (krever ro og fokus).

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

HOVEDAKTIVITET: LYDFANGERE UTENDØRS

Dette skal skje:	Reise til avtalt turmål og lytte etter lyder og fange dem ned i skrivebøkene elevene har med seg.
Du trenger:	• Journalistblokk (lydfangerbok) og blyant til hver elev • Tøyposer til ekstraoppdrag
Forbered i forkant:	Planlegg turen til reisemålet, prøvegå ruta (ved behov), ordne evt. billetter til offentlig transport.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Avtalt turmål

VEILEDNING:

1. Forklar at de på turen skal fange lydene de hører i lydfangerbøkene sine, slik at de blir tatt godt vare på til vi er tilbake og kan putte dem i kista i morgen. Be dem høre etter vakre, rare, triste, irriterende, kjente og ukjente lyder. Minn om at dersom de ikke vet hvordan lydene kan fanges med bokstaver, gjør ikke det noe. De prøver, og de kan be om hjelp - det er den eneste måten å bli bedre lydfangere på.
2. Del ut lydfangerbøker og blyanter som hver elev selv passer på. Evt. kan elevene deles i mindre grupper, som jobber sammen på turen. Dersom det er nok voksne til å dele opp kan gruppene gå ulike ruter.
3. Ved ankomst turmål: Elevene får stille seg/sette seg et sted de får være i fred, og lytte, slik de har gjort i oppvarmingen og sist økt. Minn om at de kan høre etter vakre, rare, triste, irriterende, kjente og ukjente lyder, morsomme, høye, lave lyder. De skriver ned bokstavene de synes passer til lydene i boka si.
4. Ved flere turmål: Gå til neste sted. Alternativt: Stopp underveis på veien ut og hjem, for å samle lyder også her. Kan be dem huske lydene fra veien hjem til de kommer til skolen, dersom det er hensiktsmessig.
5. Tilbake på skolen: Skrive ned evt. lyder elevene har ventet med å skrive ned i bøkene sine. Samle inn bøker og blyanter.
6. Felles refleksjon: Hva er forskjellen på en lyd og en bokstav? Hva er likt? Hvordan henger lyder sammen med bokstaver? Med ord? Hver elev kan dele en eller to lyder de har skrevet ned i boka si. De andre kan få foreslå hvor lydene elevene deler var hentet fra.

EKSTRAOPPDRAG: FORBEREDELSE TIL OPPVARMING DAG 3-4

Hemmelig oppdrag: Be elevene hver for seg samle små ting de finner som lager lyd dersom de gnir/rister/slår mot hverandre eller lar det falle til bakken. Disse kan de samle i tøyposer (fordi de ikke lager lyd, og derfor kan brukes videre i oppvarmingen dag 3). Inviter til å ikke vise til de andre hva de finner, da de andre dagen etter skal gjette hva det er som lager lyden.

For lærerne: Dersom elevene ikke gjør ekstraoppdraget bør du/dere samle ting som lager lyd underveis, til bruk i oppvarming dag 3 og 4.

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 3-4

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

OPPVARMING: MAGISKE ØRER - GRUPPEVERSJON

Dette skal skje:	I grupper skal elevene lytte til lyder medelever har samlet. Skrive ned lydene de hører/hva det er fra.
Du trenger:	• En pose til hver gruppe med hemmelige ting som lager lyd når du rister/gnir på det/lar det falle i bakken (gjørne fra turen dagen før). • lydfangerbøker og blyanter. • Bind for øynene, ett til hver elev (minus gruppelederne).
Forbered i forkant:	Samle inn ting som lager lyd i en tøypose til hver gruppe.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Rom til gruppearbeid med/uten pulter. Hver gruppe: Elever sittende på hver sin stol med bind for øynene. Litt avstand mellom gruppene.

VEILEDNING:

1. Dele inn elevene i grupper. En på hver gruppe skal lede, de andre skal sitte på stoler med lukka øyne/ bind for øynene og lytte. Gruppene kan fordele roller selv, etter ønske.
2. Forklar, og vis et eksempel: På hver gruppe skal den som leder, velge ut 3 ting, og de på gruppa skal få høre lyden en og en. Når lederen lager lyd nr. 1 sier denne «Lyd nr.1», og de som lytter skal lytte, og prøve om de kan høre hva det er som lager lyden. De skal ikke si det høyt, men huske det som «lyd nr. 1».
3. De som skal lytte setter seg ned, tar på bind for øynene. Lederen finner sin pose/får en pose med hemmelige ting som lager lyd. Velger ut 3 ting. Tar fram en ting av gangen, sier «lyd nr. 1/2/3», og rister/ gnir/slipper tingen, så det lager svak lyd foran øret til en og en. Minn om at det skal være lave lyder, for å teste hvor magiske ørene våre faktisk er (og for ikke å skade hørselen og forstyrre de andre gruppene).
4. Lederen gjemmer tingene, og gruppa får ta av bind for øynene. Deretter får de skrive ned (evt. tegne) hva de trodde lagde lyd nr. 1,2 og 3. Når alle har gjort det kan lederen viser en og en ting.
5. Felles spørsmål: Hvordan var det å ha bind for øynene? Hvordan var det å lede de andre? Hvordan var det å bestemme hvem som skulle være lederen? Hva var vanskelig? Lett? Vi skal gjøre dette igjen i morgen (dag 4): Hvordan kan vi gjøre øvelsen enda bedre? Tryggere? Vanskeligere – om for lett?
6. Overgang til hovedaktivitet: Nå har vi varmet opp ørene, og er klare til å jobbe videre med lydene og ordkista vår!

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervjue hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Avtale hvilke to spørsmål som skal stilles.
2. I par: Den ene i paret skal intervjue den andre: Stille to spørsmål fra dagen i dag, deretter bytte. Viktig å huske svarene til partneren.
3. I ring: Alle holder hender. Be tilfeldige elever om å fortelle hva partneren svarte (velge andre enn dagene før). En voksen sender flere håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta.

TIPS: TIL Å FÅ EN ROLIG, BEHAGELIG ATMOSFÆRE I SISTE DEL AV REFLEKSJON

Knappenåla: Når sirkelen er etablert, be alle åpne de magiske ørene og lytte sammen, og slipp en knappenål i gulvet. Når alle hører den falle (krever ro) går man over til å høre svar fra intervjuene.

Hviskende instruktør: Snakke veldig lavt, nesten hviskende i sirkelen (krever ro og fokus).

LÆRERSTYRTE DAGER. IDEER TIL HOVEDAKTIVITETER.

Dag 3: Putte lyd-ord inn i ordkista – på gullark.

Lag grupper på 2 eller 3 (lærer bestemmer grupper). Jobb med funnene fra dag 2 og oppvarmingen dag 3. Fortell hverandre hvilke lyder dere har funnet på hvert sted. Les opp det dere har skrevet. Jobb sammen for å finne 6 (juster antallet opp/ned) favoritt-lydord som gruppa vil overføre til gullpapir og putte i gullkista. Gjennomfør seremoni ved putting i kista.

Tegneserie

Lese tegneserie og se etter lydord. Lage egne tegneserier, to og to, der elevene får plukke (blindt) 3-5 gullord fra ordkista, og bruke (f.eks minst to av disse) i tegneserien, som lydord (kræsje, bang, au!) når noe skjer.

Lydkulisser

Variasjon av dag 1: Sett gruppene på ulike rom. La dem høre ulike lydspor, hentet fra bestemte steder (busstasjon, kinosal, markeds plass etc.). Oppgave: Gjenskape lydkulisene fra dette stedet med egne stemmer og kropper. Vis det for hverandre.

Ordkista, del 1.

Dag 5

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

OPPVARMING: MAGISKE ØRER

Dette skal skje:	Alle går i rommet, lytter til instruksjoner, øver på å være detektiver.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	Alle går i rommet, lytter til instruksjoner, øver på å være detektiver.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
2. Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre.
3. Deretter: Be dem stoppe når du sier stopp, og gå når du sier gå. Forsøk noen ganger. Få alle til å stoppe og starte på likt, reagere raskt.
4. Spør: Hvordan kan man gå på ulike måter? La dem tenke litt og komme med forslag. Prøv ut forslag fra elevene i fellesskap. Eksperimenter med ulikt tempo, lett-tungt osv. Varier med stopp og gå.
5. Spør: Hva er en detektiv? Hvordan beveger en detektiv seg? La elevene komme med forslag og prøve ut selv. Koble til lytting, og bruk av andre sanser. Evt: Si stopp, og la enkelte elever fortsette å være detektiver så de andre ser, for inspirasjon.
6. Overgang til hovedaktivitet: Ved stopp: Fortell elevene at de nå skal være detektiver, og fortsette å bruke de magiske ørene, men nå også koble på øynene og de andre sansene, og lete ikke bare etter lyder, men også etter spor og ord!

TIPS: TIL HVORDAN GJØRE DET SELVSAGT FOR ALLE Å DELTA

Alle voksne, unntatt den som gir instruksjonene, er med på øvelsen sammen med elevene. Ingen står og ser på.

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervjue hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	Lydfangerbøkene og blyant/penn.
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Oppfordre elevene til å «spille ut» intervju-situasjonen som detektiver i avhør når de gjennomfører oppgaven. Evt. notere (stikkord fra) svarene i detektivbøkene.
2. Be elevene om spørsmål som kan stilles fra dagen i dag. Bli enige om 2 spørsmål, før parene går sammen.
3. I par: Den ene i paret skal intervju den andre: Stille to spørsmål, deretter bytte. Notere ord fra svarene i lydfangerbøkene, som hjelp til å huske den andres svar.
4. I ring: Alle holder hender. Noen (de som ønsker) forteller hva partnerne sa i intervju. En voksen sender flere håndtrykk rundt i ringen, begge veier. Når de har kommet tilbake avsluttes økta med en hyggelig kommentar om noe som gikk bra i dagens økt.

TIPS: TIL Å FÅ EN ROLIG, BEHAGELIG ATMOSFÆRE I SISTE DEL AV REFLEKSJON

Knappenåla: Når sirkelen er etablert, be alle åpne de magiske ørene og lytte sammen, og slipp en knappenål i gulvet. Når alle hører den falle (krever ro) går man over til å høre svar fra intervjuene.

Hviskende instruktør: Snakke veldig lavt, nesten hviskende i sirkelen (krever ro og fokus).

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 5

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

HOVEDAKTIVITET: DETEKTIVORDJAKT

Dette skal skje:	Elevene er detektiver, og blir i grupper med en voksen til et rom elevene normalt ikke har tilgang til. Her samler gruppene inn ord som de skriver ned i detektivboka si.
Du trenger:	• Lydfangerbøker, forstørrelsesglass og penner/blyanter til hver elev.
Forbered i forkant:	• Finne flere rom der elevene normalt ikke har tilgang, omkring på skolen. Forslag: Skolekjøkken, lærerrom, lager på loft/kjeller, sløydsal.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Klasserom + flere spennende rom på skolen der elevene normalt ikke har tilgang.

VEILEDNING:

1. Samtalen begynner i overgangen fra oppvarmingen: Vise til at elevene har blitt veldig gode til å lytte og samle lyder. Men at en ordkiste trenger mer enn lydord, og at vi nå er klare til neste steg, som allslags-ord-detektiver! Vi skal fortsatt lytte, men også se etter ord og alle slags ting og spør vi vil skrive ned. Det skal jo bli en ordkiste med alle slags ord fra livene våre! Og nå trenger vi litt ekte detektivutstyr: De få utdelt detektivutstyr: Forstørrelsesglass. I tillegg får de lydfangerbøker og blyant/penn.
2. Spør: Hva slags ord kan vi samle fra oppvarmingen? (Noe de tenkte på, noe de lekte, noe noen sa). Hør innspill. Til alle: Skriv ned ett valgfritt ord fra oppvarmingen. Sikre at alle forstår. Hjelp ved behov.
3. Instruksjer: Dele i grupper etter antall voksne tilgjengelig. Dere på gruppa er et detektivlag, og skal samarbeide om å finne ord. Bruk alle sansene deres, hør etter ord, se etter ord (med øynene og med forstørrelsesglass) lukt etter ord, kjenn etter ord. Alle skal samle minst 5 ord hver. Hvor mange ord blir det til sammen i deres gruppe?
4. Hver voksen tar med seg en gruppe, og finner et spennende rom de etablerer seg i. De på gruppa kan hjelpe hverandre å finne ord. Minn om: Dersom de ikke vet hvordan ordene høres ut, eller hvordan de skrives, gjør det ikke noe. De prøver – og de kan be om hjelp – det er den eneste måten å bli bedre ord-detektiver på.
5. Etter ca 30 minutter og alle har funnet fem (eller annet avtalt antall) ord hver: Retur til klasserommet.

TIPS:

Ha gruppene klare på forhånd: Fordel etter antall voksne tilgjengelig. Hver voksen tar med seg en gruppe. Sørg for at det er noen lese-/skriveinteresserte i hver gruppe.

Den voksne i bakgrunnen: Den voksne holder seg mest i bakgrunnen når elevene kommer til rommet. Hjelp dersom det er vanskelig å finne ord: Hva ser du i rommet? Hva er så lite at du bare ser det gjennom forstørrelsesglasset? Hva hører du? Lukter du? Hva er mysisk? Hva ville en detektiv sett etter? Hva liker du? Hjelp evt. med bokstavlyder dersom skrivingen stopper helt opp, men ikke korriger rettskriving.

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 6

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
4

OPPVARMING: GÅ OG STOPP - SOM DETEKTIVER

Dette skal skje:	Alle går i rommet, lytter til instruksjoner, øver på å være detektiver.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	Evt. rydde rommet.
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
2. Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre.
3. Deretter: Be dem stoppe når du sier stopp, og gå når du sier gå. Forsøk noen ganger. Få alle til å stoppe og starte på likt, reagere raskt.
4. Spør: Hvordan beveger en detektiv seg? La elevene prøve ut selv. Gi litt flere hint og ideer de kan prøve ut for å bli endra mer som detektiver (f.eks gå lydløst, snike seg, ligge stille)
5. Spør: Tenk på gårdsdagen og ordene du samlet som detektiv: Når du sier GÅ skal de lage en lyd/si et ord de har skrevet ned, og lage en bevegelse som passer til ordet. På stopp skal de bli helt stille.
6. Overgang til hovedaktivitet: Ved stopp: Be dem hente lydfangerbøkene og sette seg i ring på gulvet.

TIPS: TIL HVORDAN GJØRE DET SELVSAGT FOR ALLE Å DELTA

Alle voksne, unntatt den som gir instruksjonene, er med på øvelsen sammen med elevene. Ingen står og ser på.

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervjue hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	Lydfangerbøker og blyant/penn.
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Oppfordre elevene til å «spille ut» intervju-situasjonen som detektiver i avhør når de gjennomfører oppgaven. Evt. notere (stikkord fra) svarene i detektivbøkene.
2. Be elevene om spørsmål som kan stilles fra dagen i dag. Bli enige om 2 spørsmål, før parene går sammen.
3. I par: Den ene i paret skal intervju den andre: Stille to spørsmål, deretter bytte. Notere ord fra svarene i lydfangerbøkene for å huske.
4. I ring: Alle holder hender. Noen (de som enda ikke har fortalt) forteller hva partnerne sa i intervju. En voksen sender flere håndtrykk rundt i ringen, begge veier. Når de har kommet tilbake avsluttes økta med en takk for godt arbeid i tema 4, og med kort info om fortsettelse i tema 5.

TIPS: TIL Å FÅ EN ROLIG, BEHAGELIG ATMOSFÆRE I SISTE DEL AV REFLEKSJON

Knappenåla: Når sirkelen er etablert, be alle åpne de magiske ørene og lytte sammen, og slipp en knappenål i gulvet. Når alle hører den falle (krever ro) går man over til å høre svar fra intervjuene.

Hviskende instruktør: Snakke veldig lavt, nesten hviskende i sirkelen (krever ro og fokus).

NOTATER

Ordkista, del 1.

Dag 6

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA

4

HOVEDAKTIVITET: GULLPAPIR OG LØGNAKTIG SIRKEL

Dette skal skje:	Elevene overfører ordene de har funnet til gullpapir, og legger dem i kista. Forberedelse til neste tema: Løgnaktig sirkel der alle skal fortelle noe som ikke er sant om seg selv.
Du trenger:	• Lydfangerbøker, gullpapir, gullkiste, tusjer som hefter godt på gullpapiret, evt. sakser.
Forbered i forkant:	Evt. klippe opp gullark i strimler (eller elevene kan gjøre det).
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Klasserom; elevene kan sitte og jobbe, samt stå i sirkel.

VEILEDNING:

Del 1: Gullpapir

1. Finn fram lydfangerbøker, gullark, evt. sakser, og tusj.
2. Forklar: Vi skal hente ut ordene vi har samlet i bøkene våre, og overføre dem til kista på gullpapir. La elevene sitte et sted de får fred til å skrive.
3. Tilleggsinstruksjoner: Kan også skrive ned ord fra refleksjonen i går og oppvarmingen i dag. Når ordene er overført til gullpapir, klippes de ut. Kan legge dem i kista når de er ferdige. Gruppene fra i går kan hjelpe hverandre.

Del 2: Løgnaktig sirkel

1. Samles i sirkel: Forklar med et eksempel: Hver person (elev og voksen) sier navnet sitt og en ting om seg selv som er løgn (f.eks: Jeg heter Svend, og jeg har flydd til månen).
2. Alle svarer: Hææ? Er det sant? Personen som lyver sier: «Ja!» Deretter videre til neste.
3. Kan ta to runder dersom det er fruktbart.

EKSTRAOPPGAVE:

Hvor mange ord har klassen samlet i gullkista til sammen?

NOTATER